

Informācijas atklāšana –
Pīlārs III
2014

SATURS

I IEVADS	2
II RISKU PĀRVALDĪŠANA	2
1. RISKU PĀRVALDĪŠANAS ORGANIZĀCIJA.....	2
2. BŪTISKIE RISKI.....	3
III KAPITĀLA PĀRVALDĪŠANA	8
3.1. VISPĀRĪGĀ INFORMĀCIJA PAR KAPITĀLA PIETIEKAMĪBAS NOVĒRTĒŠANAS PROCESU	8
3.2. PAŠU KAPITĀLS.....	9
3.3. KAPITĀLA PRASĪBAS	9
3.4. IEKŠĒJĀ KAPITĀLA PIETIEKAMĪBAS NOVĒRTĒŠANA.....	10
IV ATALGOJUMA POLITIKA UN PRAKSE	11

I IEVADS

Bank M2M Europe AS (turpmāk - Banka) atbilstoši Kredītiestāžu likuma 36.³ pantam un Eiropas parlamenta un padomes regulas Nr. 575/2013 (2013. gada 26. jūnijs) "Par prudenciālajām prasībām attiecībā uz kredītiestādēm un ieguldījumu brokeru sabiedrībām, un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 648/2012" (turpmāk – ES 575/2013 regula) VIII daļas prasībām publisko informāciju par tās darbībai piemītošajiem riskiem un to pārvaldīšanas metodēm, kā arī pašu kapitāla prasību ievērošanu un iekšējā kapitāla pietiekamības novērtēšanu.

II RISKU PĀRVALDĪŠANA**1. RISKU PĀRVALDĪŠANAS ORGANIZĀCIJA**

Risku pārvaldīšana ir daļa no Bankas iekšējās kontroles sistēmas, kas izveidota vadoties no risku vadības labākās prakses ieteikumiem un ievērojot FKTK „Iekšējās kontroles sistēmas izveides noteikumu” Nr. 233 prasības attiecībā uz risku kontroles funkcijas organizēšanu un tās mijiedarbību ar darbības atbilstības kontroles funkciju un iekšējā audita funkciju.

Bankas risku pārvaldīšanas stratēģijas pamatnostādnes ir noteiktas Bankas iekšējos normatīvajos dokumentos, kas nosaka Bankas darbībai piemītošos riskus; risku pārvaldīšanas mehānismus un pamatprincipus; kapitāla pietiekamības procesa novērtēšanu; risku pārvaldīšanas un kapitāla pietiekamības uzturēšanas organizatorisko struktūru; atbildības sadalījumu risku pārvaldīšanas jomā.

Banka veic risku un kapitāla pārvaldīšanu ar mērķi nodrošināt mērķu sasniegšanu pie saprotama un pieņemama risku līmeņa, samazinot risku negatīvo ietekmi uz Bankas finansiālo stāvokli, vienlaicīgi nodrošinot nepieciešamo darbības rentabilitāti, ņemot vērā kapitāla pietiekamību un ES tiesību aktos noteikto kapitāla prasību.

Bankā ir izveidota vadības informācijas sistēma, kas nodrošina Bankas vadībai iespēju izprast un savlaicīgi izvērtēt Bankas risku profilu, efektīvi pieņemt lēmumus un novērtēt to sekas.

Risku pārvaldīšanā ir iesaistītas visas Bankas struktūrvienības, tomēr Banka nodrošina neatkarīgu risku novērtēšanu, kontroli un uzraudzību.

Bankas padome nosaka Bankas risku stratēģiju, uzrauga tās īstenošanu; kā arī nosaka un apstiprina

Bankas darbībai piemītošo risku pārvaldīšanas politikas.

Bankas valde nodrošina Bankas padomes noteikto risku pārvaldīšanas politiku īstenošanu un risku pārvaldīšanas procesu Bankā.

Visaptverošas risku kontroles funkcijas vadīšanu veic Risku direktors, kurš izveido Bankas risku pārvaldīšanas sistēmu, nodrošina tās uzraudzīšanu un pilnveidošanu.

Iekšējā audita nodaļa veic risku pārvaldīšanas sistēmas neatkarīgu uzraudzību, kā arī tās pietiekamības un efektivitātes novērtēšanu.

Riska kontroles struktūrvienības nodrošina risku pārvaldīšanas procesu attīstību un metožu noteikšanu risku identificēšanai, risku darījumu apjomu analīzei un ziņošanai par būtiskākiem riskiem.

2. BŪTISKIE RISKI

2.1. Būtisko risku pārvaldīšana

Banka ir noteikusi šādus tās darbībai piemītošos būtiskos riskus:

- Kredītrisks, tai skaitā koncentrācijas risks;
- Tirgus riski, tai skaitā:
  - Ārvalstu valūtu risks;
  - Procentu likmju risks;
  - Finanšu instrumentu cenu risks.
- Likviditātes risks;
- Operacionālais risks;
- Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas risks;
- Pārējie riski: atbilstības un reputācijas risks, stratēģijas risks.

Zemāk Banka atklāj informāciju par katra augstāk minētā būtiskā riska definīciju, pārvaldīšanas stratēģiju un/vai politiku, funkcijas struktūru un organizāciju, mērīšanas, novērtēšanas un ziņošanas sistēmu, ierobežošanas un mazināšanas metodēm.

Visu risku novērtējuma rezultāti ir sniegti sadaļā par iekšējo kapitāla pietiekamības novērtēšanu.

2.2. Kredītrisks un koncentrācijas risks

Kredītrisks ir zaudējumu rašanās risks gadījumā, ja Bankas darījums partneris nespēs vai atteiksies pildīt saistības pret Banku atbilstoši līguma noteikumiem.

Bankā ir apstiprināta „*Kredītriska pārvaldīšanas politika*”, kuras mērķis ir risku pārvaldīšanas sistēmas ietvaros izveidot efektīvu kredītriska pārvaldīšanas sistēmu, izvēloties tādu kredītriska pārvaldīšanas stratēģiju, kas samazina zaudējumus, kas var rasties kredītriska rezultātā, līdz pieņemam līmenim.

Bankas kreditēšanas pamatprincipi, kas balstās uz saprātīgu Bankas darbības praksi un attiecīgām regulējošām prasībām un ir piemēroti Bankas darbības raksturam un sarežģītībai, ņemot vērā Bankas darbinieku, informācijas un tehniskos resursus, ir noteikti Bankas iekšējā normatīvajā dokumentā „*Kredītpolitika*”.

Bankai kreditēšana nav pamatprodukts, un Banka neveido lielu kredītportfeli.

Kopējie kredītriska zaudējumi nedrīkst būt lielāki par 5% no Bankas kapitāla gadā.

Kredītriska samazināšanai Banka nodrošinās pastāvīgu kredītriska koncentrācijas uzraudzību; darījumu partneru kredīspējas novērtēšanas metodi; regulāru aizņēmēja/darījuma partnera kredītriska novērtēšanu, stresa testēšanu. Kredītriska no kreditēšanas operācijām mazināšanai Banka izmanto dažādus nodrošinājuma veidus un regulāri novērtē nodrošinājuma vērtību.

Bankas biznesa struktūrvienības veic darījumu (operāciju) sagatavošanu un noslēgšanu, ievērojot Bankas iekšējo normatīvo dokumentu prasības kredītriska pārvaldīšanas jomā. Bankas uzskaites

strukturvienības veic kredītriskam pakļauto operāciju grāmatvedības uzskaiti. Bankā ir izveidota speciālā strukturvienība, kas veic neatkarīgu kredītriska novērtējumu darījumu (operāciju) sagatavošanas posmā un uzraudzības procesā, neatkarīgu kredītu kvalitātes un saistībā ar kredītiem paredzamo zaudējumu novērtējumu, kā arī veic pastāvīgu kredītriska kontroles procesu.

Bankas kredītriska pārvaldīšanas sistēma sastāv no šādiem elementiem:

- Bankas bilances un ārpusbilances posteņu analīze kredītriskam pakļauto pozīciju identificēšanai;
- Katra sadarbības partnera (bankas, vērtspapīru emitenti, aizņēmēji) finansiālā stāvokļa un maksātspējas novērtēšana un regulāra novērtējumu pārskatīšana un aktualizēšana;
- Dažādu riska darījumu ierobežojumu noteikšana riska darījumiem ar sadarbības partneriem, pamatojoties uz viņu finansiālā stāvokļa un maksātspējas novērtēšanas rezultātiem;
- Dažādu finanšu instrumentu portfeļu kredītriska raksturojošo rādītāju limitu un ierobežojumu noteikšana;
- Kredītriska raksturojošo rādītāju limitu un ierobežojumu regulāra un neatkarīga kontrole;
- Kredītriska lieluma novērtēšana, pamatojoties uz pieejamiem datiem par maksātspējas varbūtībām;
- Kredītriska stresa testēšana pēc dažādiem stresa scenārijiem, novērtējot iespējamus zaudējumus būtisko negatīvo notikumu iestāšanās gadījumā.

Kā vienu no kredītriska mazināšanas instrumentiem Banka izmanto nodrošinājumu. Dažādiem nodrošinājuma veidiem tiek noteikti kritēriji, pēc kuriem tiek noteikta nodrošinājuma piemērotība, kā arī nodrošinājums tiek pieņemts pēc konservatīviem nosacījumiem, nodrošinot zemu kredīta pret nodrošinājuma attiecību. Nodrošinājuma vērtība kredītriska novērtēšanas procesā arī tiek modelēta ar stresa scenāriju palīdzību.

- Nodrošinājuma izvērtēšana kredītriska novērtēšanai tiek veikta pēc šādas shēmas:
- neatkarīga vērtētāja novērtēšana tiek iesniegta Bankā;
- tiek veikts iekšējais Bankas nodrošinājuma novērtējums;
- ja ir būtiska atšķirība starp neatkarīgo vērtējumu un iekšējo Bankas vērtējumu, neatkarīgais novērtējums tiek koriģēts.

2.3. Tirgus riski

Tirgus risks ir zaudējumu vai nākotnes ieņēmumu samazinājuma risks procentu likmju, valūtas maiņas kursu un vērtspapīru cenu izmaiņu rezultātā. Lai nodrošinātu mērenu riska līmeni, atklātās ārvalstu valūtas pozīcijas vienā valūtā un kopējās atklātās ārvalstu valūtu pozīcijas iekšējie Bankas limiti tiek noteikti un kontrolēti. Investīciju portfeļa risku novērtēšanai Banka izmanto jūtīguma rādītājus, riskam pakļautas vērtības (*Value-at-Risk*) metodoloģiju, kā arī stresa testēšanas metodoloģiju, vērtspapīru portfeļiem un atsevišķām vērtspapīru pozīcijām tiek noteikti dažādi risku ierobežojošie limiti (attiecībā un vērtspapīru cenu jūtīgumu pret riska faktoru izmaiņām, vairāki koncentrācijas limiti). Procentu likmju riska mazināšanai Banka nodrošina pret procentu likmju izmaiņām jutīgo aktīvu un saistību struktūru uzturēšanu atbilstoši Bankai pieņemamam procentu likmju riska līmenim, kā arī var būt pielietoti atvasinātie instrumenti risku hedžēšanai.

Bankas tirgus risku pārvaldīšanas sistēma sastāv no šādiem elementiem:

- Bankas bilances un ārpusbilances posteņu analīze tirgus riskiem pakļauto pozīciju identificēšanai un tirgus datu analīze tirgus risku faktoru noteikšanai;
- Bankas finanšu rādītāju atkarības no tirgus risku faktoru izmaiņām noteikšana;

- Tirgus risku faktoru modelēšana pēc iekšējas metodoloģijas, ar mērķi novērtēt iespējamās tirgus risku faktoru svārstības un to ietekmi uz Bankas finanšu rādītājiem, tirgus risku lieluma noteikšana pēc parametriskiem modeļiem;
- Tirgus risku faktoru modelēšana pēc stresa scenārijiem, kad tiek modelētas gan vēsturiskas, gan hipotētiskas risku faktoru ārkārtējas izmaiņas un to ietekme uz Bankas finanšu rādītājiem, tirgus risku lieluma noteikšana pēc stresa pieņēmumiem;
- Dažādu limitu un ierobežojumu noteikšana tirgus risku ierobežošanai – limiti uz ārvalstu valūtu pozīcijām, limiti uz vērtspapīru portfeļu lielumu, ierobežojumi uz atsevišķo vērtspapīru maksimālo durāciju, ierobežojumi uz vērtspapīru portfeļu maksimālo durāciju, limiti uz tirgus risku zaudējumiem un citi;
- Tirgus risku noteikto limitu un ierobežojumu regulāra un neatkarīga kontrole;
- Tirgus risku ierobežošana ar Bankas pozīciju pārvaldīšanas pasākumiem un hedzēšanas finanšu instrumentu izmantošanu.

2.4. Likviditātes risks

Likviditātes risks ir risks, ka Banka nespēs savlaicīgi apmierināt juridiski pamatotas prasības bez ievērojamiem zaudējumiem, kā arī nespēs pārvarēt Bankas resursu un/vai tirgus apstākļu neplānotas izmaiņas, jo tās rīcībā nebūs pietiekams apjoms likvidu aktīvu.

Bankas iekšējie normatīvie dokumenti nosaka Likviditātes pārvaldīšanas kvalitatīvos un kvantitatīvos mērķus (Bankas pieļaujamo likviditātes riska līmeni); likviditātes riska novērtēšanas metodes; finansējuma struktūras (pozīciju) pārvaldīšanas, t.sk. noteikšanas, novērtēšanas un kontroles, pamatprincipus; rīcības plānu sagatavošanas pamatnostādnes iespējamās likviditātes krīzes pārvarēšanai; vadības informācijas sistēmas likviditātes un likviditātes riska pārvaldīšanas jomā izveides pamatprincipus; pārskatu sagatavošanas un iesniegšanas uzraudzības vajadzībām pamatprincipus; pienākumu un atbildības sadalījumu Bankā likviditātes un likviditātes riska pārvaldīšanas jomā.

Likviditātes riska novērtēšanai un pārvaldīšanai Banka:

- izvērtē aktīvus, pasīvus un ārpusbilances saistības pēc tas likviditātes profila;
- nosaka virkni likviditātes rādītāju, kurus izmanto likviditātes riska analīzei un kontrolei;
- nosaka Bankas darbības pamatprincipus, kas ir atkarīgi no novērtēta likviditātes stāvokļa;
- veic naudas plūsmas plānošanu pēc dažādiem pieņēmumiem;
- veic stresa scenāriju novērtējumu.

Lai identificētu negatīvās tendences, kas ietekmē likviditāti, analizētu tās un novērtētu nepieciešamību veikt likviditātes risku mazinošus pasākumus, Banka nosaka agrīnās brīdināšanas rādītāju (kvantitatīvo un kvalitatīvo) sistēmu, kas var palīdzēt identificēt Bankas likviditātes pozīcijas ievainojamību (*vulnerabilities*) un papildu finansējuma piesaistīšanas nepieciešamību. Agrīnās brīdināšanas rādītāji tiek noteikti un ir daļa no Bankas rīcības plāna likviditātes krīzes pārvarēšanai.

Banka uztur likviditāti augstā līmenī, nodrošinot likviditātes rādītāju (pēc FKTK metodoloģijas) virs 60%. Likviditātes riska samazināšanai Banka veic naudas plūsmas plānošanu; nodrošina pietiekamus likvidos naudas līdzekļus, lai nodrošinātu spēju pildīt finanšu saistības; izstrādā likviditātes krīzes pārvaldīšanas plānu, lai atbilstoši pārvaldītu Bankas likviditāti tirgus problēmu gadījumā.

2.5. Operacionālais risks

Operacionālais risks ir iespēja ciest zaudējumus Bankai saistošo ārējo un iekšējo tiesību aktu prasībām neatbilstošu vai nepilnīgu iekšējo procesu norises, Bankas darbinieku un sistēmas darbības, iekšējo procesu nepilnību, kā arī trešo personu darbības vai citu ārējo apstākļu ietekmes

dēļ, ietverot juridisko risku, bet neietverot stratēģisko un reputācijas risku.

Operacionālā riska pārvaldīšanas mērķis ir uzturēt iespējami zemu ekonomiski pamatotu Operacionālā riska līmeni, veicinot Bankas darbības stabilitāti un komerciālo peļņu ilgtermiņā. Operacionālā riska pārvaldīšana pilnībā pārņem visu Bankas organizatorisko struktūru un tiek realizēta katrā Bankas struktūrvienībā, līdz ar to riska pārvaldīšanas pamatā ir ikviena Bankas darbinieka pilnīga un visaptveroša izpratne par viņa veicamajiem procesiem un tajos sastopamajiem riskiem (*high risk awareness*), kā arī attīstīta riska apzināšanās kultūra (*sound risk culture*).

Operacionālā riska mazināšanai Banka izmanto ekspertu metodi un pašnovērtēšanu; operacionālā riska kvantitatīvo rādītāju ieviešanu; riska notikumu datu bāzes izmantošanu; stresa testēšanu un scenāriju analīzi.

Identificējot jebkuru operacionālo risku, Bankā tiek pieņemts lēmums par to, vai Banka šādu risku akceptē, veic nepieciešamās un saprātīgās darbības, lai to ierobežotu, vai arī pārtrauc veikt ar operacionālo risku saistīto darbību. Šādi lēmumi tiek pieņemti, ievērojot Banka noteikto riska apetītes līmeni. Banka nodrošina identificēto operacionālo risku un operacionālo risku zaudējumu regulāru pārraudzību. Operacionālā riska pārvaldīšanas procesa ietvaros Banka lieto šādas pieejas:

- operacionālo risku analīze pirms darbības uzsākšanas jaunās biznesa jomās vai, veicot izmaiņas esošajā darbības specifikā, piemēram, piesaistot ārējos pakalpojumu sniedzējus vai ieviešot jaunus pakalpojumus un tehnoloģijas;
- regulāra operacionālā riska pašnovērtēšana visos Bankas darbības procesos, produktos un/vai struktūrvienībās - iespējamo operacionāla riska notikumu identificēšana un novērtēšana, esošo kontroles sistēmu izvērtēšana un nepieciešamo risku ierobežošanas pasākumu analīze, izmantojot pašnovērtēšanas anketas un/vai specializētas aptaujas un apspriedes ar procesā iesaistītajiem darbiniekiem;
- operacionālā riska rādītāju noteikšana - statistisko, finanšu un citu rādītāju izmantošana, kuri atspoguļo dažādu operacionālā riska veidu līmeni un tā izmaiņas Bankā;
- zaudējumu pieļaujamā līmeņa limiti - riska apetītes līmeņa noteikšana, kā arī šo limitu ievērošanas kontrole;
- operacionālā riska mērīšana, reģistrējot un analizējot operacionālo risku notikumus, to nodarīto kaitējuma apmēru, rašanās cēloņus un citu ar tiem saistītu būtisku informāciju;
- darbības nepārtrauktības nodrošināšanas plānošana - tādu operacionālo risku pārvaldīšana, kuri var rasties tādu notikumu dēļ, kā, piemēram, negadījumi vai katastrofas, kuru cēloņi var būt ārpus Bankas kontroles un kas var ietekmēt Banku tieši vai netieši, īpaši, ja to dēļ tiek bojāti vai kļūst nepieejami Bankas materiālie vai finanšu aktīvi, informācijas tehnoloģiju vai telekomunikāciju infrastruktūra. Tādējādi tas var ietekmēt Bankas dalībnieku spēju pildīt saistības vai nodarīt būtiskus zaudējumus Bankai, vai pat izraisīt vispārēju finanšu/sistēmas darbības pārtraukšanu.

Galvenie līdzekļi, ar kuriem Banka ierobežo operacionālo risku:

- funkciju nošķiršana;
- dokumentēta pilnvaru piešķiršana;
- pienākumu atdalīšana biznesa lēmumu pieņemšanas procesā;
- „četrus acu” principa pielietošana darījumu izpildē (darījuma vai operācijas galīgā izpildē ir jāapstiprina vismaz diviem savstarpēji neatkarīgiem darbiniekiem vai struktūrvienībām);
- situācijas nepieļaušana, kad darbiniekam būtu iespēja (kļūdas vai apzinātas ļaunprātības rezultātā) vienpersoniski veikt biznesa darījumu vai operāciju no sākuma līdz galam neierobežotā apjomā;
- apdrošināšana (izvērtējot, vai šīs metodes lietošana operacionālā riska mazināšanai nerada jaunu risku, piemēram, juridisko vai darījumu partnera risku);

- ieguldījumi atbilstošās datu apstrādes un informācijas drošības tehnoloģijās u.c.

2.6. Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas risks

Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas risks ir risks, ka Banka var tikt iesaistīta noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijā vai terorisma finansēšanā (turpmāk - NILLTF).

Bankā ir izstrādāta un apstiprināta „*Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas politika*”, kuras mērķis ir noteikt galvenos pamatprincipus un elementus tādas iekšējās kontroles sistēmas izveidei, kas ir vērsta uz ārējo normatīvo aktu prasību izpildes nodrošināšanu un, lai pēc iespējas novērstu Bankas sniegto finanšu pakalpojumu izmantošanu NILLTF, paredzot tam atbilstošus resursus un veicot darbinieku apmācību. Banka izveido iekšējo kontroles sistēmu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas (turpmāk – NILLTFN) jomā, pilnībā ievērojot saistošo normatīvo aktu prasības un ņemot vērā labāko starptautisko praksi.

Bankā tiek veikta katra klienta identifikācija un izpēte atbilstoši tā riska līmenim. Atkarībā no NILLTF riska pakāpes Banka noskaidro klienta personiskās vai saimnieciskās darbības būtību, Bankas kontos apgrozīto finanšu līdzekļu izcelsmi un darījumu būtību. Bankā ir noteiktas īpašas klientu pārraudzības struktūrvienības, kuras nodrošina Bankas klientu izpēti pirms darījuma attiecību nodibināšanas un darījumu pārraudzību darījumu attiecību laikā, kā arī veic normatīvajos aktos noteikto Bankas pienākumu precīzu un savlaicīgu izpildi attiecībās ar kompetentajām LR institūcijām. Katram klientam tiek noteikts atbildīgais klientu apkalpošanas struktūrvienības darbinieks, kurš tieši ir atbildīgs par klienta identifikācijas, izpētes pasākumu veikšanu, ziņošanu klientu pārraudzības struktūrvienībām par aizdomīgiem darījumiem vai neparastiem darījumiem. Klientu pārraudzības struktūrvienību darbību kontrolē atbildīgais valdes loceklis.

NILLTF riska pārvaldīšanai Banka nosaka:

- klientu identifikācijas un izpētes (*Customer Due Diligence*) pasākumu veikšanas kārtību, t. sk., klienta identifikācijas kārtību, klienta NILLTF riska vadības kārtību, klienta izpētes kārtību, klienta padziļinātās izpētes kārtību (*Enhanced Due Diligence*), darījuma attiecību uzsākšanas un uzturēšanas kārtību ar politiski nozīmīgajām personām, darījumu attiecību pārtraukšanas kārtību;
- dokumentu un informācijas saglabāšanas kārtību;
- ziņošanas kārtību;
- darījumu attiecību uzsākšanas ar respondentbankām kārtību;
- darbinieku apmācības un zināšanu pārbaudes kārtību.

NILLTF riska ierobežošanai un mazināšanai Banka veic šādus preventīvos pasākumus:

- analizē Bankas iekšējo normatīvo dokumentu prasības un to reālo izpildi, lai konstatētu nepilnības esošajā sistēmā vai izpildījumā (darbiniekos);
- veic Bankas personāla apmācību NILLTF riska novēršanas jomā;
- pilnveido Bankas iekšējos normatīvos dokumentus un atbildīgo darbinieku apmācību atbilstoši LR normatīvajos aktos un starptautiski noteiktajām prasībām, kā arī labās prakses piemēriem NILLTF riska novēršanas jomā un, ja nepieciešams, izvērtē darbinieku profesionālo kompetenci un kvalitatīvos darba rezultātus.

2.8. Atbilstības un reputācijas risks

Atbilstības un reputācijas risks ir risks, ka Bankai, neievērojot vai pārkāpjot atbilstības tiesību aktus, var rasties zaudējumi vai var tikt uzlikti tiesiski pienākumi, vai var tikt piemērotas sankcijas, vai var pasliktināties reputācija.

Bankā ir izstrādāta un tiek īstenota „*Darbības atbilstības politika*” ar mērķi, ievērojot atbilstības tiesību aktu prasības, uzlabot Bankas iespējas un konkurences pozīciju tirgū; nostiprināt uzticību

Bankai; sargāt Bankas reputāciju, pazemināt kapitāla izmaksas; mazināt tiesvedības un soda sankciju piemērošanas risku.

Bankā izveidota atsevišķa neatkarīga un ar biznesa darījumiem nesaistīta struktūrvienība, kas īsteno atbilstības uzraudzības funkciju.

Atbilstības riska pārvaldīšanai Banka:

- seko līdzi izmaiņām atbilstības tiesību aktos un savlaicīgi ievieš attiecīgas izmaiņas Bankas iekšējos normatīvajos dokumentos;
- aktīvi līdzdarbojas Latvijas Komercbanku asociācijas komitejās un FKTK rīkotajās diskusijās / semināros jautājumos, kas skar atbilstības funkcijas kompetences;
- novērtē Bankas iekšējos normatīvos dokumentus un to praktiskās piemērošanas trūkumus;
- analizē un salīdzina darbības rādītāju datus, lai proaktīvi reaģētu uz indikācijām, kas var izraisīt atbilstības;
- analizē Bankas klientu sūdzības;
- izvērtē Bankas darbinieku ziņojumus par atbilstības pārkāpumiem;
- veic apmācības par atbilstības riska pārvaldības jautājumiem Bankas darbiniekiem.

2.9. Stratēģijas risks

Stratēģijas risks ir risks, ka izmaiņas biznesa vidē un Bankas nespēja savlaicīgi reaģēt uz šīm izmaiņām, vai nepārdomāta/nepamatota Bankas ilgtermiņa darbības stratēģija, vai Bankas nespēja nodrošināt nepieciešamos resursus stratēģijas ieviešanai var nelabvēlīgi ietekmēt Bankas ienākumus/izdevumus (un pašu kapitāla apmēru).

Stratēģijas riska novērtēšanas mērķis ir novērtēt riskus, kas rodas no Bankas nespējas noteikt tās biznesa videi atbilstošu darbības stratēģiju; nepārdomātas/nepamatotas stratēģijas; Bankas nespējas nodrošināt stratēģijas īstenošanu.

Bankai ir izstrādāta darbības attīstības stratēģija, kura regulāri tiek pārskatīta un aktualizēta.

Banka veic savas darbības attīstības plānošanu vismaz turpmākajiem trim gadiem, ņemot vērā ES 575/2013 regulas prasības un pamatojoties uz Bankas padomes noteiktajiem galvenajiem stratēģiskajiem mērķiem un uzdevumiem, kuru ietvaros Bankas valde īsteno plānošanas (stratēģiskās, ilgtermiņa un īstermiņa) procesu Bankā. Bankā ir izveidota speciālā struktūrvienība, kas kontrolē stratēģijas izpildi un sniedz regulāru informāciju Bankas valdei par stratēģijas izpildi.

Darbības attīstības plānošanas ietvaros Banka veic ārējās vides, Bankas konkurētspējas, tās pozīciju finanšu tirgū, Bankas iekšējās biznesa vides analīzi, t. sk., veic ekonomiskās makrovides analīzi, ar mērķi noteikt iespēju, ka kāds notikums biznesa vidē, kurā Banka veic savu darbību un/vai plāno veikt darbību nākotnē, negatīvi ietekmēs Bankas spēju sasniegt stratēģiskos mērķus (īstenot stratēģiju) un/vai apdraudēs Bankas turpmāko darbību. Pamatojoties uz izvēlētajiem darbības attīstības rādītājiem un veikto biznesa vides analīžu rezultātiem tiek izvērtēta un prognozēta Bankas aktīvu un pasīvu struktūra.

Bankā tiek sastādīti un analizēti dažādi biznesa attīstības scenāriji, kuru novērtējuma rezultātā tiek izvēlēti optimālie scenāriji.

III KAPITĀLA PĀRVALDĪŠANA

3.1. VISPĀRĪGĀ INFORMĀCIJA PAR KAPITĀLA PIETIEKAMĪBAS NOVĒRTĒŠANAS PROCESU

Kapitāla pietiekamības novērtēšana pēc Basel III/ Kapitāla pietiekamības direktīvas IV (CRD IV) prudenciālajām prasībām, ir aprakstīta gada pārskatā par 2014. gadu.

<http://www.bankm2m.com/about-bank/in-reporting/>

Tā kā Koncerns (Banka un tās meitas sabiedrība - M2M Asset Management IPAS) lieto pilnas

konsolidācijas metodi saskaņā ar Starptautiskajiem finanšu pārskatu standartiem, tad, saskaņā ar ES 575/2013 regulu konsolidēto kapitāla prasību aprēķina, pamatojoties uz Koncerna konsolidēto finanšu stāvokli, t.i. uz Koncerna konsolidētajiem finanšu pārskatiem.

3.2. PAŠU KAPITĀLS

'000 EUR		uz 31.12.2014	
		Koncerns	Banka
1	Pašu kapitāls (1.1 + 1.2)	20 053	20 582
1.1	Pirmā līmeņa kapitāls (1.1.1.-1.1.7.)	10 781	11 310
1.1.1	apmaksātais pamatkapitāls	27 920	27 920
1.1.2	akciju emisijas uzcenojums	28	28
1.1.3	iepriekšējo gadu revidētā nesadalītā peļņa vai zaudējumi	(15 424)	(15 427)
1.1.4	rezerves kapitāls un pārējās rezerves, pārvērtēšanas rezerves	(664)	(664)
1.1.5	kārtējā darbības gada zaudējumi	153	(103)
1.1.6	nemateriālie aktīvi	(444)	(444)
1.1.7	nemateriālā vērtība	(788)	-
1.2	Otrā līmeņa kapitāls	9 272	9 272
1.2.1	subordinētais kapitāls (neamortizētā daļa)	9 272	9 272

3.3. KAPITĀLA PRASĪBAS

Koncerna un Bankas riska darījumu kategorijas:

'000 EUR	Riska darījumu riska svērtās vērtības uz 31.12.2014	
	Koncerns	Banka
riska darījumi ar centrālajām valdībām vai centrālajām bankām	1 387	1 387
riska darījumi ar iestādēm	17 774	17 446
riska darījumi ar komercsabiedrībām	51 138	51 437
riska darījumi, kas saistīti ar īpaši augstu risku	8 889	8 889
citi posteņi	3 246	4 885

* Koncernā: t.sk. atliktā nodokļa aktīvi (113 t.), kas ir mazāk par 10% no pirmā līmeņa pamata kapitāla, un tiem piemēro 250% riska pakāpi

Koncerna un Banka aprēķina kapitāla prasības saskaņā ar ES 575/2013 regulas prasībām:

- kredītriskam - izmantojot standartizēto pieeju (SP) un piemēro riska pakāpes, pamatojoties uz riska darījuma kategoriju, kurai pieder riska darījums, un tā kredīt kvalitāti. Kredīt kvalitāti noteica, pamatojoties uz FitchRatings, Standard & Poor's Ratings Services un Moody's Investors Service kredītnovērtējumiem;
- regulētā tirgū netirgotie atvasinātie instrumenti (RTN) atvasināto instrumentu un ilgstošo norēķinu darījumu riska darījumu vērtības noteikšanai izmanto tirgus vērtības metodi;
- kredītriska mazināšanai izmanto finanšu nodrošinājuma vienkāršo metodi;

- kredīta vērtības korekcijas (CVA) riska kapitāla prasības aprēķināšanai - CVA aprēķināšanas standartizētu metodi.
- operacionālā riska pēc pamatrādītāja pieejas.

Tirgus risks:

'000 EUR		Riska darījumu vērtība uz 31.12.2014	
		Koncerns	Banka
1	Pozīcijas, ārvalstu valūtas un preču risku kapitāla prasību kopsumma saskaņā ar SP (1.1-1.3)	1 654	1 640
1.1	ārvalstu valūtas risks*	418	404
1.2	specifiskais risks**	618	618
1.3	vispārējais risks**	618	618

* Standartizētā pieeja

** Kapitāla vērtspāpīru pozīciju specifiskā riska un vispārējā riska darījumu vērtības

3.4. IEKŠĒJĀ KAPITĀLA PIETIEKAMĪBAS NOVĒRTĒŠANA

Koncerns ar mērķi nodrošināt visu būtisko risku segšanai nepieciešamā kapitāla apmēru, pastāvīgi kontrolē iekšējā kapitāla pietiekamību. Iekšējās kapitāla pietiekamības novērtējums balstās uz iespējamo zaudējumu aprēķinu, kas tiek veikti pēc stresa testu scenāriju pieņēmumiem.

Iekšēja kapitāla pietiekamības novērtēšanas procesā tiek izmantoti dažādi stresa scenāriju veidi. Scenāriju izvēles kritēriji balstās uz iespējamo notikumu sekas būtiskumu un atbilstību Koncerna biznesa profilam. Galvenie stresa scenāriju veidi:

- Vēsturiskie scenāriji, kas tiek identificēti pēc būtiskām tirgus faktoru svārstībām;
- Hipotētiskie scenāriji kas paredz iespējamās būtiskas tirgus faktoru svārstības ar salīdzināmu ar vēsturiskiem notikumiem amplitūdu. Pieņēmumi no ECB un SVF stresa testēšanas metodēm tika plaši izmantoti hipotētiskajos scenārijos;
- Jūtīguma scenāriji kas paredz lielas svārstības atsevišķiem riska faktoriem vai vienkāršotas riska faktora kustības.

Papildus tiek novērtēts nepieciešamais kapitāls plānotai Koncerna attīstībai.

Kapitāla plānošana Bankā tiek veikta budžeta sastādīšanas procesa ietvaros. Banka veic kapitāla plānošanu vismaz turpmākiem trim gadiem un nosaka vēlamā kapitāla līmeni (kapitāla pietiekamības mērķis), t.sk.:

- plāno kapitāla pietiekamību, pamatojoties uz Bankas valdes apstiprināto finanšu plānu nākošajam finanšu gadam un finanšu prognozēm vēl vismaz 2 sekojošiem gadiem;
- izstrādā kapitāla pietiekamības mērķa sasniegšanas plānu, t.sk., nosaka kapitāla palielināšanas avotus (pamatkapitāla palielināšana ar akciju emisiju palīdzību; subordinētā kapitāla piesaiste; iepriekšējā darbības gada nesadalītā peļņa vai, pēc FKTK atļaujas saņemšanas - kārtējā gada auditētā peļņa) un paredzamos izdevumus papildu kapitāla piesaistīšanai;
- izstrādā kapitāla pietiekamības uzturēšanas plānu ārkārtas gadījumos (gadījumā, ja iestājas kapitāla pietiekamības rādītāja samazināšanas draudi saskaņā ar noteikto kapitāla pietiekamības agrīnas brīdināšanas rādītāju - reaģēšanas kritēriju).

Koncerns un Banka veic kapitāla pietiekamības novērtējumu, nosakot trīs pamatkritērijus, pēc kuriem tiek veikts secinājums par pietiekamo vai nepietiekamo kapitālu:

- Tiek aprēķināts nepieciešamais kapitāls risku segšanai (RSNK), izmantojot KPNN (FKTK Kapitāla pietiekamības novērtēšanas procesa izveides normatīvie noteikumi) vienkāršotas metodes – Koncerna pašu kapitālam ir jābūt lielākam par aprēķināto risku segšanai nepieciešamo kapitālu;
- Tiek aprēķināts nākotnē nepieciešamais kapitāls (NNK) būtiski nelabvēlīgas attīstības scenāriju iestāšanās gadījumā, pielietojot divu gadu attīstības scenārijus un ņemot vērā plānotas pašu kapitāla izmaiņas - Koncerna pašu kapitālam, ieskaitot plānotas kapitāla izmaiņas, ir jābūt lielākam par aprēķināto nepieciešamo kapitālu nākotnē;
- Tiek aprēķināts kapitāla pietiekamības rādītājs pēc Koncerna plānotiem attīstības scenārijiem - Koncerna pašu kapitālam, ieskaitot plānotas kapitāla izmaiņas, ir jābūt pietiekamam, lai kapitāla pietiekamības rādītājs būtu virs Koncernam noteiktā lieluma.

Kapitāla pietiekamības novērtēšanas rezultātus apkopo šādos posmos:

1. Tiek salīdzināts Koncerna rīcība esošais pašu kapitāls ar aprēķināto RSNK kopsummu. Pēc salīdzinājuma rezultātiem tiek secināts, vai Koncerna pašu kapitāls ir pietiekams pašreizēja stāvokļa risku segšanai.
2. Tiek salīdzināts Koncerna rīcība esošais pašu kapitāls, kopā ar plānotām pašu kapitāla izmaiņām nākamo divu gadu periodā, ar aprēķināto NNK kopsummu. Pēc salīdzinājuma rezultātiem tiek secināts, vai Koncerna pašu kapitāls ir pietiekams nākotnes plānoto pozīciju un darbību risku segšanai.
3. Kapitāla rezervi Koncerns aprēķina, kā lielāko no 10% no minimālo regulējošo kapitāla prasību kopsummas un starpību starp NNK un RSNK.

Papildus tiek veikti kapitāla plānošanas pasākumi - tiek salīdzināts Koncerna rīcība esošais pašu kapitāls, kopā ar plānotām pašu kapitāla izmaiņām nākamo trīs gadu periodā, ar nepieciešamo kapitāla summu, lai nodrošinātu kapitāla pietiekamības rādītāja ievērošanu nākamajos trīs gados.

IV ATALGOJUMA POLITIKA UN PRAKSE

Informācija sagatavota saskaņā ar ES 575/2013 regulu un FKTK „Normatīvo noteikumu par atalgojuma politikas pamatprincipiem” Nr. 126 prasībām, ievērojot fizisko personu datu aizsardzības principus.

Bankas atalgojuma politikas pamatprincipi tiek izstrādāti un īstenoti saskaņā ar Bankas attīstības stratēģiju un vērtībām, kas atbilst Bankas darbības specifikai un riska profilam.

Bankas padome pieņem lēmumu un ir atbildīga par atalgojuma politikas pamatprincipu noteikšanu un regulāru pārskatīšanu atbilstoši Bankas esošajai darbībai, kā arī pārmaiņām ārējos faktoros. Bankas padome nosaka atalgojumu Bankas valdes locekļiem, Iekšējā audita vadītājam, Risku direktoram un darbiniekiem, kuru atalgojuma nemainīgā daļa (mēneša darba samaksa) ir vienāda vai lielāka par zemāko atalgojumu, kāds noteikts kādam no Bankas valdes locekļiem.

Izvērtējot Bankas darbības apjomu, sarežģītību, specifiku un organizatorisko struktūru, Bankā netiek veidota atalgojuma komiteja.

Atalgojums Bankā tiek noteikts ar mērķi:

- Piesaistīt Bankai motivētus, augsta līmeņa profesionāļus, kuri pārstāv Bankas biznesa attīstībai būtiskas kompetences;
- Veicināt Bankas mērķu sasniegšanu, atzinīgi novērtēt augsta darba snieguma kultūru un profesionālo attīstību, paredzot atbilstošu novērtējumu un atalgojumu par kvalitatīvu darbu un sasniegtajiem rezultātiem;
- Stiprināt to darbinieku lojalitāti, kuri veicina Bankas darba efektivitāti, stratēģisko mērķu sasniegšanu, risku minimizēšanu, ievērojot Bankas ētikas un profesionālas rīcības standartus un nodrošinot interešu saskaņotību ar Banka vadības un akcionāru interesēm.

Atalgojuma noteikšanas pamatprincipi Bankā:

- Neveicina risku uzņemšanos virs Bankas risku līmeņa, kas noteikts Bankas iekšējā normatīvajā

dokumentā „Risku pārvaldīšanas un kapitāla pietiekamības uzturēšanas stratēģijā”;

- Neierobežo Bankas spēju stiprināt pašu kapitālu;
- Atbilst Bankas vērtībām, ētikas standartiem, ilgtermiņa interesēm, attīstības stratēģijā noteiktajiem darbības mērķiem, ka arī veicina piesardzīgu un efektīvu risku pārvaldīšanu;
- Nav pretrunā ar klientu interešu aizsardzības principiem un citu saistīto pušu interesēm.

Atalgojuma mainīgā daļa tiek noteikta, ņemot vērā Bankas stratēģisko mērķu un darbības plānu izpildi atbilstoši Bankā noteiktajiem risku pārvaldīšanas principiem. Pieņemot lēmumus par atalgojuma mainīgo daļu, tiek ievēroti katra finanšu gada beigās Padomes apstiprinātais Bankas budžets nākamajam finanšu gadam, darba snieguma novērtēšanas kritēriji un atalgojuma mainīgās daļas sistēma, kā arī Bankas iekšējie normatīvie dokumenti, kas regulē interešu konfliktu pārvaldību.

Aprēķinot izmaksājamo atalgojuma mainīgās daļas apmēru, tiek vērtēts sākotnēji noteikto mērķu sasniegtais apjoms un kvalitāte saskaņā ar Bankas risku pārvaldību, likviditātes un kapitāla pietiekamības prasībām.

Atalgojuma mainīgā daļa ir saistīta ar darba snieguma novērtēšanas rezultātiem un ir atkarīga no struktūrvienības un amata segmenta, kurā attiecīgais darbinieks strādā:

Riska profilu ietekmējošo un biznesa atbalsta struktūrvienību darbiniekiem atalgojuma mainīgā daļa tiek izmaksāta 1 reizi gadā saskaņā ar attiecīgā gada darba snieguma novērtēšanas rezultātiem.

Riska profila amatiem atalgojuma mainīgās daļas maksājumi tiek atlikti sekojoši:

- no būtiskas atalgojuma mainīgās daļas, kas ir 35 % - 60 % (neieskaitot) no darbiniekam noteiktā atalgojuma pārskata gadā – ne mazāk kā 40 % izmaksa tiek atlikta uz 3 gadiem;
- no īpaši augstas atalgojuma mainīgās daļas, kas ir 60 % un vairāk procenti no darbiniekam noteiktā atalgojuma pārskata gadā – ne mazāk kā 60 % izmaksa tiek atlikta uz 3 gadiem.

Atalgojuma mainīgās daļas atliktā summa tiek aprēķināta un izmaksāta, ņemot vērā ilgtermiņa perspektīvu un izvērtējot vidējā termiņā sasniegtos mērķus, ar tiem saistītos riskus un rezultātu ilgtspēju.

Atalgojuma mainīgā daļa par konkrēto periodu netiek piešķirta, ja:

- nav sasniegti Bankas kopējie darbības mērķi konkrētajā darbības gadā;
- darbiniekam uz atalgojuma mainīgās daļas noteikšanas brīdi ir spēkā disciplinārsods.

Darbiniekiem, kuri izbeidz darba tiesiskās attiecības pēc darba devēja iniciatīvas vai kādu citu iemeslu dēļ atstāj darbu Bankā, nav tiesību saņemt atalgojuma mainīgo daļu.

Informācija par Koncerna riska profilu ietekmējošo amatu atalgojumu* 2014. gadā ('000 EUR)**:

000' EUR		Darbinieku skaits	Kopējais atalgojums	T.sk. mainīgā atalgojuma daļa
Koncerns	Padome, Valde	11	664	-
	Darbinieki, kuru profesionālā darbība būtiski ietekmē iestādes riska profilu	5	258	-

Pārskata gadā Koncernā tika pārtrauktas darba tiesiskās attiecības ar 1 (vienu) riska profilu ietekmējošo darbinieku***.

Pārskata gadā Koncernā nebija darbinieku, kuriem pārskata gadā atalgojums ir vienāds ar vai lielāks par 1 miljonu euro.

* Atalgojums norādīts, neiekļaujot darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas iemaksas.

** Ievērojot fizisko personu datu aizsardzības principus detalizētāka informācija dalījumā pa amatu saimēm un samaksātā mainīgā daļa netiek publicēta.

*** Ievērojot fizisko personu datu aizsardzības principus, informācija par lielāko atlīdzību apmēru vienai personai netiek publicēta.